

*Två mapuchekvinnor
protesterar på
Monedapalatset i
Santiago de Chile.
Foto CymruLass*

Fredrik Reinfeldt i Chile:

Tog upp behandlingen av mapucheindianer

Vid sitt besök i Chile i maj tog statsminister Fredrik Reinfeldt upp mapucheindianernas situation under ett möte med president Sebastian Piñera.

Våldet mot mapucheindianer har trappats upp i Chile sedan den yngre generationen börjat ställa krav. De har inte fått det bättre sedan demokratin infördes i landet, och deras protester i form av bland annat markockupation i södra Chile har bemötts med tårgas, gummikulor och en terrorlagstiftning som skapades under Augusto Pinochets militärdiktatur 1973–1989.

Inför Reinfeldts resa hade flera organisationer, däribland Fjärde Världen, tryckt på för att han skulle framföra kritik. Vid mötet intygade president Sebastian Piñera att man inte längre tillåter militära rättgångar i dessa fall, men enligt trovärdiga rapporter förekommer de fortfarande, vilket också den hårt kritiserade anti-terroristlagstiftningen gör. Lagarna tillåter att man håller terrorismstänkta häktade utan åtal och utan rätt till offentligt biträde i upp till två år. Rättgång sker i militärdomstol och man har rätt att kalla anonyma vittnen.

Beslutet att använda terroristlagar mot indianerna togs av den förra regeringen under den socialdemokratiska presidenten Michelle Bachelet,

när de paradoxalt nog ursprungligen skapades för att slå ned vänsteroppositionen i landet. Under de senaste fyra åren har minst fyra mapucheindianer dödats i konflikterna.

Markockupationerna görs för att få tillbaka den mark som tillhörde mapucheindianerna innan området koloniserades med våld på 1880-talet. Ockupanterna odlar upp mark och bygger hus, tills de jagas bort av polisen. De statliga landreformer som genomförts är långt ifrån tillräckliga. Indianernas protester riktar sig också mot att marken exploateras av gruv-, energi och skogsbolag.

Alianza Territorial Mapuche är en organisation som företräder mapucheindianernas intressen. Den kämpar för en egen nation söder om floden Bio Bio. Ett avtal med den chilenska staten från 1825 ger dem rätt till territoriet. Det finns en miljon mapucheindianer i Chile, vilket gör dem till den största av landets nio erkända ursprungsbefolkningar.

En rapport från Amnesty International publicerad i augusti 2011 lyfter

fram att ursprungsbefolkningarnas rättigheter kränks i flera länder i både Syd- och Nordamerika, och att de genomgående nekas sin rätt att konsulteras i förväg när utvecklingsprojekt planeras i deras områden. Det finns en allmän attityd om att man inte kan tillåta en minoritet av landets befolkning stoppa en utveckling som leder till välfärd för hela landet. När ursprungsfolken protesterar anses de hindra landets tillväxt.

I många länder har också ursprungsfolken svårt att få laglig rätt till sin traditionella mark och vräks från sin mark och utsätts för hot, trakasserier och till och med mord. Markkonflikterna sker med regeringen men också med kommersiella företag som vill åt resurserna på ursprungsfolkens mark. De länder som kritiserats i rapporten, med en översikt över övergrepp som skett de senaste åren är: Argentina, Brasilien, Chile, Colombia, Ecuador, Guatemala, Kanada, Mexiko, Panama, Paraguay, Peru och USA.

Solveig Hauser